

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapest és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddigiek fele:

7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

Az obstrukció számtana.

Budapest, március 6.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter napri bevezetését a legfrázistalannabb ismeretkör, a mennyiség tan szelleme lengi át. Kivéve egy helyet, hol kér, könyörög a kérelhetetlen tizenkettőhöz, hogy hagyják abba dacos, áldatlan küzdelmüket, az egész beszéd egy rideg, számok alapján felépülő értekezés, mely megdöbbentő kétségtelenséggel tárja fel az obstrukciónak az egész nemzetre kiható károságát. Hogy a parlamenti munka megakadása nemcsak közvetve, égetően szükséges törvényjavaslatok elintézetlensége folytán jelent nagy kárt az egész országra nézve, hanem közvetlenül, temérdek egyén magánéletébe, családi, megélhetési körülményeibe benyúló módon is, ezt már tudta az ország. A benn tartott katonák és behívott póttartalékosok elég szomorúan demonstráltak ezt. Nem sejtette azonban mindenki azokat az arányokat, azokat a számadatokat, melyek az obstrukció eddig elért s meg nem szűnése esetén okvetlenül bekövetkező kártékonykodásáról a helyes fogalmat megadják. Eddig köztudomású volt, hogy temérdek ember szenved az obstruktorok miatt; ma megtudtuk, hogy hány, s ez minden, a nagyrányúságot csak úgy körülbelül sejtető jelzőnél többet mond.

Százhatvanézer ember magánéletét, csa-

ládi és anyagi érdekeit éri súlyos csapás, ha az obstrukció most, a tizenkettedik órában végre le nem szerel: ez a Nyiri beszédének főakkordja! Rendkívül világos, csupán számokkal és logikával dolgozó előadásban fejtette ki a miniszter, hogyan gyűl a különböző évekből benn tartott s behívandó tartalékosokból és póttartalékosokból össze ez a megdöbbentő összeg. Nem lehet nagyításról, a megkárosultak számának túlzásáról beszélni, mivel a miniszter csak ellenőrizhető számadatokat említett. Ellenkezőleg, az ember inkább arra kényszerül, hogy tovább fűzze azt a számtani alapu elmékedést s a nagy számok bővítő, de kissé bizonytalan hatását átfordítsa a kisebb mennyiségek közvetlenebb, szívhez szólóbb nyelvére.

Mit jelent ez a százhatvanézer szenvedő, szétosztva az egész ország lakosságának tömegében? Vegyük csak a számokat! Magyarországnak van tizenkilencmillió lakosa. Ennek fele férfi, tehát kilenc és fél millió. Legalább egy harmada ennek huszonnégy év alatti gyerek és ifju s megint egy harmada a katonakodás mindennemű formáján tuilvő hajlottkoru. Marad körülbelül négy millió amaz emberkontingens számára, mely hadviselőnek, a katonasággal nexusban levőnek tekinthető. Nos, négy milliót elosztva százhatvanézerrel, az eredmény: huszont. Tehát a hadviselő nemzet minden huszontodik tagjának magánéletét, lelki és anyagi érdekeit dulja vagy fogja feldulni a makacságában megmaradó obstrukció. S hogy a legtöbb áldozatnál nem csak az aránylag kényelmes polgári életnek az ehhez képest spártai katonasdival való kellemetlen megszokításáról van szó, hanem fontos existenciális zavarokról, bizonytalan jövőbe kitozó családalapításokról s árván, segély nélkül hagyott tűzhelyekről is, ezt ma megint kiszögezte a miniszter a parlament lelkiismerete elé. Elgondolva már most, hogy ez a négy milliónyi emberanyag, melyet az obstrukció vészangyala imig meg-

huszonötödől, a nemzet legmagasabb fejlettségű, legerőteljesebb, munkában legterpéke nyebb része s így tehát eszenciája, érték-kivonata a nemzet-szervezetnek, még csak fokozódik a vágy, hogy ez a keserű pohár ne kerüljön a kiürítésre. S épp ezért igazán kívánatos hogy az obstrukció végre értse meg az ország érdekét s ennek feláldozza a sajátját, levonva működése számtani mérlegének konzekvenciáit, megóvja ezt a százhatvanézer embert a további szenvedésektől.

Mert ha az ujoncjavaslatot nem szavazzák meg rendkívül rövid időn belül, a magyar társadalomnak fenéig ki kell üríteni ezt az ürm-kelyhet. Hogy tudja lelkiismeretével, emberszeretetével, nemzeti és állampolgári együttérzésével összeegyeztetni a parlament kerekébe belekapaszkodott obstruktor-raj egy ily nemzeti csapás előidézésének és folytonos öregbítésének tudatát? Hisz tudják, hogy a harc, melyet vívnak, egyelőre, még egyideig győzelemre nem vezethet. Látnák ellenben, hogy sebesültjeinek száma már rémes s ha hamarosan legalább is fegyverszünetet nem kötnek s lehetőleg nem teszik az ujoncok bevonulását, egyre nőni fog.

A rideg számokból imig végül egy könynyekig meghatóan ékeszőlő felszólítás csendül ki: ne szenvedjenek ártatlan, magukért és másokért dolgozó emberek azért, mert néhány emberben maniakussá vált az obstrukcionális dac! Nem politikai kérdés immár ennek az ellentállásnak beszüntetése, hanem erkölcsi, érzelmi, emberbaráti. A legesszerűbb ismeretág a tiszta logika tudománya, a mennyiség tan most a szívekhez, az obstruktorok emberi érzéséhez szól. Ne vegyék magukra, hogy százhatvanézer embernek, minden huszontodik hadviselőnek megtörjön a szíve egy nyomorgó család vagy epekedő menyasszony elgondoltára! Mert végre is, ha politikai belátásuk talán nincs is az obstruktor uraknak, emberi érzésük csak van?

TÁRCA

Gyula bácsi.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Máriássy Barnáné.*

— Így ni! És most meg vagyok elégedve. — szólott Szentesyné, miközben egy csokor tober szegfűt tűzött a leánya vállára. Bizonyos büszkeséggel nézte gyermekét, amint az első bábjára teljesen készen, a bakfis lámpalázával szorongott előtte.

Az anya mosolyogva évődött vele:

— Te kis bohó te! Hát annyira örülsz az első bálnak? Vagy talán a hosszú ruha teszi? Imponál?

Majd a fali órára nézve folytatta:

— Most magadra hagylak szívem, hogy én is elkészüljek idején. Igaz is, — fordult vissza az ajtóból — ha azalatt a Gyula bácsi megjönne, fogadd nyájasan. Tudod, ki az a Gyula bácsi? Dusay Gyula, jóbarátunk, aki megígérte, hogy eljön a mai Anna-bálra. Képzem, mennyire meg lesz lepve, mikor meglátja ezt a szép kis nagy babát.

Az asszony idegesen föl kacagott és mintha valami felhő lebegett volna el arcán. Aztán gyorsan kisuhanat.

A leány magára maradt. — Kilenc óra járt s a bál csak tíze volt kitűzve. — Főshajtott, látszott, hogy türelmetlenül várja a nagy pillanatot. Tetszelegve nézegette báli ruháját és álmagatlon hunyta le a szemét. . . A báli közönség már szállingózni kezdett. A kocsik egymásután robtak el a villa előtt. A leány

a verandára lépett. A fakorlátra támaszkodott. Fejét a kezére hajtotta és gondolataiba mélyedt. Lenge báli ruhájában úgy festett a zöld folyondár között, mint egy könnyedén odalélt pasztil-kép. Merengésében észre sem vette, hogy egy huszár lépett be a szobába. A vendég megállott pár lépésnyire a leánytól, mintha félt volna közeledni, nehogy a zaira eltűnjék az édes látománya. Megpödrö az szép szőke bajuszát és féliz meghatottan, féliz helykén nézegette a szép fiatal leányt. Az meg ott állott a verandán s beleámult a száz meg száz gyertyaláng lobogó fényességébe, mely a bálteremből kiáradt. Kedves arccskája józ illlett a halványkék ég gyöngéd világossága.

A huszár pózba vágta magát, összeütötte a sarkantyuját, hogy csak egy csengett tőle az egész szoba, és minden teketória nélkül megszólalt:

— Szabad kérem, kedves kisasszony, hogy az első csárdást velem táncolj?

A lány összeresztett, majd félénken megszólalt:

— De uram . . .

— Tudom, mit akar mondani, kisasszony. Maga még nem is ismer engem. Én Dusay Gyula vagyok.

— A Gyula bácsi . . . — szaladt ki a lány száján.

— Gyula bácsi? — kérdezte ámulva és bizonyos sértett önérettel — nem értem önt, kisasszony.

Eppen belépett Szentesyné.

— Hozta isten, édes Gyula! — köszöntötte Dusayt szép, mély hangján. — Szép, hogy eljött. Nos és milyen különös arccal állanak maguk itt. Tudja meg, Gyula bácsi, ez a nagy kisasszony

az én leányom. Kisasszony, van szerencsém bemutatni Dusay Gyula főhadnagy urat — enyelgett Szentesyné.

— Az ön leánya? — hűdedezett a huszár.

Az asszony ott állott közöttük. Szép volt. Sugárzó. Harminöt éves korán k ragyogásában. Elindultak. Az asszony némán haladt Dusay oldalán. Csak éppen a karja reszkedett meg, mikor a katoná karjába fűzte. A leány eközben azon tételődött, hogy miért Gyula bácsi Dusay Gyula főhadnagy ur, Dusay pedig majdnem kimondotta:

— Az őrdögbe is, neki se, de nekem se valami kellemes, hogy ilyen lánya van . . .

Dusay Gyula a szupénál a lány mellett ült. Egyre-másra huzzatta a bus magyar nótákat. Hébe-hóba diskretn bele is énekelt egy-egy szerelmes strófát.

— Huzzad csak, Béla! — szólott oda a primásnak. — Elő azt a hangfogót, hadd sirjon a hegedűd.

A cigány föltette a hangfogót s rákezdte a huszár régi, kedvenc nótáját: — Feketeszaru cseresznye, Rabod, rabod lettem, szép menyecske.

— Acsi! — rikkantott bele Dusay. Megfogta a kezében a vonót és fűtülni kezdte, hogy: — Csak egy szép lány van a világon. Ezt huzzad Béla, rogyásig.

A leány kéjesen hátradulva hallgatta a cigányt. Valami szajtságos remegés borzongott végig rajt. Mintha nem bírta volna el azt az édes melegséget, amely a szívébe lopta magát.

— Ide, primás, — dühajkódott a főhadnagy. — Ide huzzad, ennek a szép kislálynak a fülébe.

A kis lány olyan valami különös mámort érzett, hogy majdnem elsírta magát. — Gyula bácsi, — szolt zavartan.

Dusay dacosan emelte föl a fejét.

BELFÖLD

Az új miniszter. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a személye körüli miniszterre gróf Khuen-Héderváry Károlyt nevezte ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratok így szólnak:

Kedves gróf Tisza! Előterjesztése folytán önt a személyem körüli magyar minisztérium ügyeinek ideiglenes vezetésétől ezennel lementem.

Kelt Bécsben, 1904. évi március hó 3-ikán.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt személyem körüli magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. évi március hó 3-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

A helyzet. Tegnap óta nem változott a politikai helyzet. A politikai körökben ma is élénken tárgyalták gróf Tisza Istvánnak az obstrukció letiprására irányuló indítványát és újra konstataálni kell, hogy a miniszterelnöktől éppen a legelkésebb barátai kívánják, hogy hagyja ki indítványából a házszabályok végleges revízióját. — A szabadelvű pártkörben ma este hosszabb időt töltött Tisza miniszterelnök és tüzetesen magyarázta, hogy a házszabálymódosítással csak a technikai obstrukciót akarja lehetetlenné tenni, de semmi olyat nem tervez, ami a legbehatóbb parlamenti vitaközlést is megakaszthatná. A házszabályreformnak az indítványból való kikapcsolását már csak azért sem tartja célravezetőnek és helyesnek a magyar miniszterelnök, mert a pártok mindegyikében vannak oly barcas képviselők, akik az indítványok ellen akkor is folytatnák az obstrukciót, ha abból a házszabályok revízióját kikapcsolná.

Az ellenzék szombati közös konferenciáján tudvalevően elhatározták, hogy a tanácskozást ma, vasárnap folytatják a Pannoniában. Följegyezzük hát, hogy a mai értekezleten, amely tulajdonképpen vasára volt és nem konferencia, a harcoló Szederkényi-pártnak mindössze hét-nyolc tagja volt jelen s közülük volt Molnár János is, a néppárt egykori vezére. A harcolókat elhatározták, hogy a képviselőház hétfői ülésében napirend előtti felszólalásban szöveg teszik gróf Tisza István miniszterelnök indítványát.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt a *Neue Freie Presse* vasárnapjára vezérfelki, amely egy ennesen tulbuzóságnak minősíti Tisza István indítványát és azt a reményét fejezi ki, hogy Tisza a házszabályok revízióját az alkalommal el fogja ejteni, mert vállalkozása csak így járhat sikerrel.

A vasutasok nagy értekezlete.

Budapest március 6.

Az államvasuti alkalmazottak összes mozgalmi bizottságainak kiküldöttéi vasárnap déltől 3 órakor

— Gyula bási, — mormogta a foga között. Körülnézett az asztal körül.

Tekintete a Szentesyné tekintetét kereste. Egy pillanatra egymásra meredtek, mint mikor két ellenség néz farkasszemet. Majd az asszony szeme mintha elbomlányodott volna és Dusay is önkénytelenül lesütötte a tekintetét. De a következő percben már pohárral a kezében od fordult a leányhoz:

— A legszebb leány, a bálkirályné egészségére! — kiáltott kábultan. Koccintottak. A huszár megérintette a leány ujjait. Szemük találkozott. A huszár nézte, csak nézte a leányt, aki zavardottan tette le poharát, a nélkül, hogy megnevedesítette volna az ajkát a pezsgő tüzes habjával.

— Milyen édes! — sugta neki a huszár.

A leány arcán a hajnal pirossága gyult ki. Csillogó szemében édes boldogság újongott. . .

— Ot tancolták együtt a szupé esárdást a cigány előtt.

— Felségesen táncol — mondta egyre Dusay.

— De Gyula bási! — sottogta a leány újból és újból.

— Ördögbe azzal a Gyula básival — tört ki a huszár indulatosan. Majd, mintha megjárd volna a saját nyers hangjától, lágyan tette hozzá:

— Mondja, miért szólít mindig így?

— Magam sem tudom — felelte a leány félénken. — Totán mert a mama . . .

A főhadnagy, mintha kellemetlen pontra szállt volna a szövtetés, legyintett:

— Hagyjuk ezt . . . Adjon inkább egy szegfűt csokrából, hogy örízhessek szívem fölött egy emléket a mai édes estről.

A leány letépett egy fehér szegfűt s odaadta Dusaynak. Összenéztek. A lány hirtelen megrázódott: — Bocsásson meg, főhadnagy ur, — tör-

nagy értekezletre gyűltek össze a keleti pályaudvar tanácstermében, hogy az 1901. évi memorandumukat, mely három év óta elintézetlenül hever benn a kereskedelmi minisztériumban, — az állami tisztviselők fizetésrendezésének ideiglenes megoldása által teremtet új helyzetre való tekintettel, — átdolgozzák, kibővítsék tovább, hogy megálapisák azokat az irányelveket, amelyeket a mozgalom további folyamán követni fognak.

Jóval 3 óra előtt már zsúfolásig megtelt a tágas tanácstermen vasuti tisztviselőkkel, altisztekkel és alkalmazottakkal. Vasuti pontossággal pontosan 3 órakor nyitotta meg a nagyértekezlet Földessy Árpád, a szombathelyi mozgalmi bizottság kiküldötte. Megnyitott beszédjében rámutatott azokra, amely a vasutasokat ma a közös értekezletre összehozta, s üdvözölte a megjelenteket. Az értekezlet ezután egyhangulag előlökk választotta Földessy Árpádot, előlökkökké Jaluvczky Vilmos altiszet Nyilas Ernő mozdonyvezetőt és Veréb Mihály vasuti szolgát. Jegyzők lettek: Sümegi Imre és Faragó Adóli.

Azután Breuer Ferenc előadó ismertette az 1901. évi memorandum kiegészítéséről szolgáló ugynevezett pótmemorandumot. Először általánosságban ismertette, azután pedig részletesen magyarázta meg a pótmemorandum 26 pontját. Ennek megtörténte után az előlök vita alá bocsátotta a memorandum egyes pontjait.

A pótmémlekirat főbb pontozatai a következők:

Az illetmények rendezése tekintetében ragaszkodnak az 1901. évben beadott memorandumban foglalt fizetési tervezetekhez mint minimumhoz. Használják az állami tisztviselőkhoz, a fizetésrendezésnek megfelelő összeg, pótlék alakjában 1903. január hó elsejéi folyósítások. E pótléknak csak a 22%-a vonassék le a nyugdíj-alap javára. A fizetésrendezés ne számították előléptetésnek, hanem az előléptetés elől függetlenül 1904. január elsejéi számítóeg történék. Az 1901. évi memorandumban kért lasberilletmény, mely Budapest és Fiume részére jelezve van az összes üzletvezetőségi közhelyekre is kiterjesztések. Városok és községek piacától távol eső állomásokra díjlanul legyenek elküldetők a mindenféle élelmiszerek. Kéri a szolgáltatási rendtartás és illem szabályzat mielőbbi átdolgozását, hogy az e célra egybehívandó ankétán az országos bizottság delegátai résztvevessenek.

Az a tiszti rangsor I., II., III. rangfokozatában beosztott művezető, irodatisztek, főnökök, ezenkívül az állomási előlörök állomáselnökök, távirat- és telegrafisták, távirászkok, kompetzők és kezelőtisztek létszámából alakították egy összesített új rangsor.

Díjnokok bizonyos szolgálati idő után előképzésüknek megfelelően kezelő-tiszti vagy keze ő-tiszti k nevezést nyervek és nyugdíjügnéki érvényesítésénél a díjnoki minőségben töltött idejük beszámították; egyben kimondandónak tartják azt hogy nyugdíjazott főhivatalnokok díjnoki állásra alkalmazhatók ne legyenek.

A felmondási idő az altisztek és szolgákra nézve egy év legyen a hivatalnokokéval és a felmondási idő az összes alkalmazottakra nézve egy évben állapították meg. Horvát-Szlavonorság területén szolgálót teljesítő alkalmazottak megjelölés személyi pótlékban részesüljenek.

Ezt a pótmemorandumot az értekezlet egyhangúlag elfogadta és megválasztotta azt a küldöttséget, amely azt a miniszternek és az államvasuti elnökségnek át fogja nyújtani.

delte a szót — ez a nagy meleg . . . A zene . . . Vagy mit tudom én, mi van velem . . .

— Maga édes teremtés — sottogta a huszár, s szorosabban magához ölelte. Örült szenvedélyvel táncolták a hosszú esárdást. A többiek már sorra kitudáltak, csak ez az egy pár forgott, rezgett még a primás előtt.

A huszár lágyan simogatta ölelgető tekintetével a leányt, aki egy forduló s közben, mintha elszédült volna, pillanatra a huszár vállára hajította a fejét. . . .

Hajnalodott. A fürdő fölött elterülő erdő fölédelt. A bokrokban madarak futtyentgettek egymásnak. A fűben tűzsemű gyíkok surrantak tova. A Mátra szakadékaiból lehullatszott a hegyi források zúgása. Balzsamos illat lebegett a harmatos pázsit fölött.

Az egyik villa sarokszobájában átölelve tartja Szentesyné a leányát.

— Boldog vagy? — kérdezi gyermekét s magához szorítja.

A leány odatemeti a fejét az anyja keblére.

— Szereted? — sottogja az asszony és reszketni kezd.

A leány még szorosabban odabukik az anyjához. A nyitott verandán át min ha távoli zene hangjait hozza a reggeli szellő. Lágyan, édesen. Az akkordok egyre közelednek és mintegy megállanak a veranda előtt.

— Csak egy szép lány van a világon — hallatszik be a szobába.

— Ez ő! — sugja a leány, az anyjának.

Az asszony összerázkódik. Ugy érzi, hogy a gyermekleány e két szóban elveszi tőle az egész ifjúságát . . .

Az indítványok tárgyalása már határozatba ment; hogyha a megígért fizetésrendezés május elején nem lépne életbe, május 8-ikára országos bizottsági ülést hívnak össze.

Az államvasutak igazgatóságában az a terv merült föl, hogy az utasok a podgyászszállítás költségét a jegy megváltásakor fizessék. Minden jegy után 20 fillért kellene fizetni az utasnak, akár van osomagja, akár nincsen, a vasuti podgyászhorádnak azonban külön díj nem járna. Egy állalat már ajánkozott is, amely egy millió koronáért bérbé venné a podgyászszállítást és egy-egy horárnak évi 700 korona fizetést adna. E terv hallatára meggyűlést tartottak a vasuti podgyászhorádnak és ott állást foglaltak az egzisztenciájukat tenyegető terv ellen. Elhatározták, hogy e hó 16-ikén Budapesten gyűlést tartanak és ha szükséges mutatkoznak, monstreputációban mennek a miniszterhez.

A szocialista máv. munkások ma délután a Hermina-kertben gyűlék össze és ott Bokányi Dezső fejtegette kívánságukat. Bokányi hangsúlyozta, hogy a munkások nem akarnak sztrájkolni csak szervekedni és e végből ajánlja, hogy legközelebb országos gyűlést tartsanak. A gyűlést ez indítványt elfogadta.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 6.

Vladivosztk bombázásáról ad hirt a félhivatalos orosz hírszolgálat és természetesen nem tudunk meg a táviratokból mást, csak azt, hogy a japán flotta megint kudarcot vallott és egy órai sikertelen ágyuzás után visszavonult. A távirat így is nagyon érdekes. Mert bár a mult napokban néméltelen jelentették Vladivosztk bombázását, a mai hír mégis meglepetésszerűen hat és bepillantást enged a japánok haditerveibe. A japán flotta, amely nyilván a szinte kísérleties alakká vált Togo admirális parancsnoksága alatt ágyuzta az ázsiai orosz birtok egyik legnagyobb kikötővárosát, öt vérteshajóból és két cirkálóhajóból áll. Ebből is következethető, hogy a japánok nagy sulyt helyeznek Vladivosztk elfoglalására és ehhez egyszerű demonstrációnál nagyobb célok fűződnek. Alkalmasint a japán csapatoknak olyan helyen való partraszállítása céloztatik, hogy a Jalu folyónál koncentrált orosz sereg elől elvágja a kénytelen visszavonulás útját. Most már csak az a kérdés, sikerül-e a japán flottának elfoglalni Vladivosztkot. Port-arthuri meddő kísérletük is azt bizonyítja, hogy a jól megerősített kikötők elfoglalása nem könnyű munka, de másrészt tagadhatatlan, hogy Vladivosztk számba sem jöhet Port-Arthur erődítményei mellett, nagyon valószínű tehát, hogy a japánok ezuttal elérhetik céljukat és akkor a kelet-ázsiai nagy háborúnak nem egészen egy hónap leforgása alatt új fejezete kezdődik.

Vladivosztkot bombázzák.

Pétevár, március 6.

Az orosz távirati ügynökség vladivosztki levelezője jelenti mai kelettel: Déltől 1 óra 5 perckor 5 japán hadihajó, 55 perccig ágyuzta a várost. Részletek következnek.

Pétevár, március 6.

Az orosz távirati ügynökség tudósítójától a következő táviratot vette a vár ostromlásáról.

Ma déltől 1 óra 25 perckor öt ellenséges vérteshajó és két cirkálóhajó közeledett az Aszkold-sziget felől az Usszuri öböl partja felé és hadiállást foglalt el a Patroklosz és Szogol öböllel szemben és messzelövő ágyúikkal megkezdtek a tüzelést. Az ellenséges hajóraj mintegy 8 versznyire volt a parttól. A tüzelés a parti erődítések irányult, de nem tett kárt sem az ütegekben, sem a városban, mert a leglőbb löveg nem robbant fel, mert lidittel volt töltve. Ütegeink, melyek Voronez tábornok vezérlete alatt állottak, nem viszonozták a tüzelést, hanem vártak arra, hogy az ellenség közelebb jöjjön. Az ostrom 55 perccig tartott;

2 óra 20 percek az ellenség beszüntette a tüzelést, miután 200 lövést tett és Aszkold sziget irányába gyorsan visszavonult. Ugyan-ez időben az Aszkold szigetnél és a Minden foknál két-két torpedónaszád jelent meg. Az ellenséges hajók jéggel voltak borítva. Az ostrom, mely bennünk kárt nem tett, az ellenségnek mintegy 200.000 rubeljébe került. A legtöbb lövést 6 és 12 hüvelykes ágyukból adták le. A lakosság, mely miután az őrtálló katonák jelezték a látóhatáron felbukkanó japán hajóhadat, már délelőtt készült az ostromra, teljesen nyugodt maradt.

A vladivosztoki hajóraj.

London, március 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból New-Yorkon át: Egy Hakodateba érkező gőzös közölte, hogy az orosz vladivosztoki hajóhad február 29 én indult ki onnan. Azt hiszik, hogy az északi vizekben abban a szándékban cirkál, hogy japán gőzösöket fogjon el.

Port-Said, március 6.

Egy orosz cirkálóhajó és nyolc torpedónaszád ma éjjel Virenniusz tengernagy vezetésével innen utnak indult.

Koreai összeesküvés.

London, március 6.

A Reuter-ügynökség New-Yorkon át arról értesít Szóulból, hogy a házalók céhének husz tagja esküvel kötelezte magát, hogy mindazokat a hivatalnokokat megöli, kik a Japánnal való szövetséget elősegítik. A japán követség azonnal közölte a koreai kormánynyal, hogy ha a kormány az összeesküvést le nem tartóztatja, úgy ezt a japán hivatalnokok teszik meg. Ezután állítólag letartóztatták a négy fő-szövívót. Az oroszok, kik rövid idő előtt tértek vissza Andzsul Pakesóba, hír szerint onnan tovább mennek észk felé.

Port-Arthurát minden csendes.

Péttervár, március 6.

Az orosz távirati ügynökség port-arthuri levelezőjének következő táviratát teszi közzé: Minden csendes. Mult éjjel heves hóvihar volt.

Khina fegyverkezik.

Tienoin, március 6.

A khinai kormány két Krupp-féle tábori üteget vásárolt. Itt meglepetést keltett ama táviratilag érkezett közlés, hogy nincs megengedve fegyvereknek Khinába angol zászló alatt való szállítása. Egy khinai lap híre szerint a határon állomásozó csapatrészek legénysége közül sokan elszökdöcsnek.

HIREK

Budapest március 6.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 29-én az előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A hercegrímás állapota. Vasváry Kólos hercegrímás állapota alandóan javul. Az agy egyházi jelelem nyugodtan töltött éjszaka után a déli órákban ismét jó lett rövid időre. Minthogy étvágya is megőjt most már testi ereje is hamarosan visszatér. A mai napon ismét sokan tudakozódnak állapota felől. Ott jártak többek között: Gróf Széchenyi Gyula főlovászmester, Széll Kálmán, Wlassics Gyula gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Nándor, gróf Apponyi Albert és a papság köréből igen sokan.

— Előléptetés. Mint értesülünk, dr. Lers Vilmos kereskedelemügyi címzetes osztálytanácsos az osztálytanácsosi jellegzet kapta.

— A fődvaragyi bíróság. A budapesti ügyvédi kamara ma dr. Szivák Imre elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen a fődvaragyi bíróság tárgyalásán bevonított törvényjavaslattal foglalkozott. A kamara egyhangúlag elhatározta, hogy leiratban üdvözi dr. Pócs Sándor igazságügyminisztert, mert ez a törvényjavaslat úgy közölte szempontból, mint processzualis tekintetéből egyike a legfontosabb törvényhozási alkotásoknak. A feliratot küldöttség fogja átnyújtani az igazságügyminiszternek.

— Waldersee halála. Hannoverből táviratozzák: Az elhunyt Waldersee tábornagot holnap temetik és a holttestet Neversdorfbán helyezik örök nyugalomra. Az özvegyhez nagyon sok részvételtávirat érkezett. Az első közt volt Vilmos császár következő távirata:

Benső részvétellel emlékszem meg én is a császárné és én súlyos veszteségéről, mert tudjuk, hogy az Istenben boldogultban ön kit bírt és vele kit vesztett el. Velem gyászol a hadsereg, mely úgy tekintet fel rá, mint a komoly háborús idők hivatott vezérére. Régi jóbarátomat veszttem el az elhunytban. Isten vigasztalja és erősítse önt.

— A Bibliai Társulat ünnepe. Londonból táviratozzák: A Bibliai Társulat százados ünnepe alkalmából istentisztelet volt a Szent Pál-egyházban, melyen a királyné és a walesi hercegi pár is jelen volt. A király távollmaradása, hogy félhivatalos jelentése szerint nem jelenti állapotának rosszabbra fordulását. A király valószínűleg a jövő hét elején elhagyja a betegágyát.

— I. Jakab megveti Londont. Hetek multak el azóta, hogy I. Jakab, a Szahara császára egyszerűen otthagya a londoni Savoy-hotelben a végrehajtót s nagybuzsuzant elűnt, magára hagyva bizonytalanságban egész udvartartását. Azóta alig volt valami megemlékezés Lebautyról, aki mindenáron államot akar alapítani Afrikában Hanem most egyszerre itt van megint előtűnik, étejtelt adott magáról. Brüsszelből a minap távirat érkezett a londoni Savoy-hotelbe azzal a paranccsal, hogy az udvar rögtön, még az éjjeli vonattal Brüsszelbe utazzék. Az udvartartás szörnyű zavarba került, az udvarhölgyek könnyeket ontva jelentették ki, hogy lehetetlenség az éjjeli vonatig rendbejönni a csomagolással, az udvari marsall azonban figyelmeztette őket, hogy „6 felségő“ ezt a szót „lehetetlenség“, nem ismeri. Oka pedig ennek a sürgős elutazásnak és Londonnal való szakításnak az udvari marsall szerint az, hogy „6 felségő“ méltatlannak tartja, hogy olyan országban maradjon csak egyetlen perceg is, ahol egy közönséges hajóskapitányt az ahhoz is joga van, hogy állítólagos adósságok miatt őt a bíróság elé citálja. A nagy sietségnek az is lett az tán a következménye, hogy amikor az udvarhölgyek jól megrakodott bérkocsikon megérkeztek, az elkészt éjjeli vonatnak már csak az eltűnődező lámpáikat bálulhatták kétségbeesetten. A Szahara császárság eddigi történetének különben egy másik nevezetes fejeketéhez is eljutott. Valósággal nyílt lázadója van Gourand ezredes, a császárság főkormányzója személyében, aki a parancs ellenére is Londonban maradt. Már rég nincs megelégedve a „császár“ viselt dolgaival s megszakította vele az érintkezést. De a Szaharáról való igényeiről nem mond le, annál kevésbé, mert a beduinok várják, hogy az élükre álljon. Szóval, van már Lebautyknak ellenszázára. Azt is jelenti Londonból, hogy északi Angolországok egy cége elkészült már azzal a császári palotával, amelyet a Szahara-császárságban rendeltek meg, s a cég nem bánna, ha az eltűnt I. Jakab már elszállította volna ezt a palotát. Ez a cég, úgy látszik, agyódik.

— Szemere Miklós Tatán. Minthogy Konkoly-Thege Miklós nem vállal többé jelöltségét a tatabi körületben, az ottani szabadviláipárt Szemere Miklós szánta a képviselőjelöltséget. Meghívásukra ma Szemere több képviselőtársra kíséretében leutazott Tatára, ahol hívei lelkesen fogadták. Tiszteletre lakomát rendeztek, amelyen Konkoly-Thege Miklós ismételtén kijelentette, hogy nem lép föl többé és maga helyett Szemerét ajánlotta a választók figyelmébe. Kisfaludy Sándor tőszet a után Szemere Miklós mondott érdekes pohárköszöntőt. Programjába a legelső pont a homestead törvény, a második az ifjúság tanterve vidéki egyetemekkel, sajtóiskola alapításával. (Eljenzés.) Beszélte még Barsany Domokos is.

— Az O. M. K. E. Szombathelyen. Szombathely város és Vasvármegye közönségének nagy érdeke ódése mellett tartotta meg alakuló közgyűlést az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés szombathelyi körülete. A központ képviselőtársai a budapesti kereskedővilág kiűnősége utazott le Szombathelyre Sándor Pál vezetésével együtt dr. Hegedűs Loránt országgyűlési képviselő is. A vármegyehez nagytermében folyt le a gyűlés, melyen megjelent Reiszig főispán és Bezerédj István alispán is. Kaiser Lajos a szervező-bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket, mire Sándor Pál, Hegedűs Loránt, Fürst Bertalan és még többen ismertették az O. M. K. E. céljait.

— A Magyar Jogászegylet jubileuma. A Magyar Jogászegylet e hónap 27-én éri meg tennélszázados fennállásának évfordulóját. Az egyesület nagybuzsuzasabban üli ére készül az évforduló alkalmából.

— Muiatság. A szállodai és vendéglői alkalmazottak nemzetközi genfi szövetségének budapesti osztagja e hó 14-én júniokegyvölét táncostát a Terézvárosi Kaszinóban. — A Hercegg Ferenc társaság lényesen sikerült bált rendezett az Othon-Körben. A vendégek vídám hangulatban maradtak együtt virradatig.

— Közjegyzők gyűlése. A budapesti kir. közjegyzői kamara ma tartotta rendes évi közgyűlést. Az előterjesztett jelentés részletesen kiterjeszkedik a közjegyzői intézményt érintő újabb mozzanatokra és intézkedéseket kér annak teljesítése érdekében a jelentést tudomásul vették az által megválasztották a tisztikart, nagyjában a régieket.

— A brüsszeli pör. A belga fővárosból írják, hogy a most folyó pör megindítása előtt gróf Lönyay Elemérné ügyvédje. Janson Pál Emil lépéseket tett a belga udvarnál arra, hogy a pör a királyi ház érdekében elmaradjon. Az udvari kabinetiroda után tudomására juttatta Lipót királynak, hogy gróf Lönyay Elemérné szívesen eláll a keresettől, ha a király kifizeti Luja herceggasszony hitelét, neki pedig ismét megadja az őt illető és addig évezett évszázadot. Janson hangsúlyozza azt is, hogy Steánia főhercegnő mindenképpen kerülni akarja azt a botrányt, amely annak nyomában támadna ha Luja herceggasszony hitelzői a törvény útjára terelnék követeléseiket. A király két ügyvédje által visszautasította ezt az egyezséget. Janson még egyszer kíséreltet tett a botrány elkerülésére s figyelmeztette a királyt a pör következményeire, de a király makacsul megmaradt a mellett, hogy csak pörhölgyenek lényai, ő nem fizet. A belga lapok megtámadták annak az orvosi bizottságnak a szakértői véleményét, amely kimondotta, hogy Luja herceggasszony tovább is a lindenhofti gyógyintézetben tartandó. Kifogásolja a belga sajtó, hogy a bizottságban a brüsszeli egyetem orvosi fakultása nem volt képviselve, hanem helyette Melis belga királyi udvari orvost küldték ki, ami nem bizonyít valami túlságosan a bizottság elfogulatlansága mellett.

— Jövendő. Előkelő és változatos tartalommal jelent meg Bródy Sándor kitűnő revüjének leguabb száma. Az aktuális és szépirodalmi közleményekben gazdag füzet tartalma a következők:

Mezei Ernő: A következő felvonás. — Szász Zoltán: Nyelvezés-háborúság. — Olesó lányok. Színházi lányok. — Bródy Sándor: A király fia. — Ferenc császár Erdélybe járt. — Japán területi csata a közepkorban Japán eredeti rajz. — Barsony István: Hőnérvivégzés. — Dr. Mátyás Andor: Japán és a nőkérdés. — Szilágyi Béla: Egy emberről. — Felix Brodowsky: Erdőben. — Erdős Renée Kleopatra. — Paul Verlainé: Láz. — Andrejev Leonid: Vala. — Pásztor Árpád: Ö szerelme. Egy sor. — A szinjátról. r. m. : Sursum Corda. — Irókról — könyvesről. — Sz. Z. : Pásztor Árpád. Versek. — Tozsoló Leó: Háború és béke. — Teremtéstudomány. Prophylaxis. A rádumsugarak és a kigyóméreg. Rendeltesen táplakozó növények.

— Öngyilkos diák. Déváról táviratozzák, hogy az ottani állami főreális oia VI. osztályának tanulója, Rónay Lehel, Rónay ba zászlóvi ügyvéd fia főbortpisztolyal agyonlötte magát. A tizenöt éves fiu azért lett öngyilkossá, mert atyja megdorgálta és nem engedte el a diákhangversenyre.

— A vasárnapi munkaszünet. A Kereskedőipari Társulata határozott állást foglalt azokkal a mozgalmakkal szemben melyek a vasárnap munkaszünetéről szóló rendelet megváltoztatását óhiozták. A társulat országos mozgalmat indított s április hó elején a óvárosban nagygyűlést tart. A tarsu at mozgalmat nemcsak az akna mozdított, de a fővárosi kereskedő főnökök legnagyobb része is támogatja, a vidékről pedig napról-napra érkeznek az ország minden részéből lekes hangu átirások melyekben az egyesületek a mozgalomban va ó-szallakozást jelentik be.

— Elővesen eltemetve. A schroonici bányában a mult héten a föld elborított egy aknát, amelyben négy bányász végezte munkáját. A földmias folytán az akna elzáratott a külvilágtól és a bentredektek nem menekülhettek. Egy bányamérnök vezetésével azonnal megkezdtek a mentési munkálatokat és négy nap négy éjjel szakadatlanul dolgoztak, hogy elárvolták a földet. Már-már feladták minden reményt, hogy szerencsétlen társaikat még életben találják, de a negyedik nap délután an mégis sikerült utat törni hozzájuk. Az akna mélyében ott; feküdtek egymás mellett a bányászok — aáltal. A gyorsan alkalmazott orvosi segély folytán magukhoz tértek és étel-italtól kissé meggyógyodva elmondták, hogy a szerencsétlenség után rögtön maruk igyekeztek kiszabadulni és teljes erőből kezdték ásni a földet. Időközben azonban az éhségtől és szomjúságtól mindjobban elgyöngültek és tetéze még bajukat, hogy lámpáik egymásután aludtak ki. A koromsötétségben azt sem tudták, hogy mióta vannak már a föld alatt, és borzalommal várták halálukat.

— A teli fürdővadász a Lukácsfürdőben. Február hóban számosan keresték el a kültördről a St-Lukácsfürdőt, melynek orró-meleg kénos forrása és természetes asványiszap urdóje télen is rendelkezésére áll a szenvedőknek enyhülést és gyógyulást nyújtva. A teli vendégvadász eddig összesen 1205 fürdővendéget mutat ki. Felemlítjük azok közül, akik legutóbban ott laktak, a következőket: Haria Mihail, Frischoff B. Huss Caruso Panage, Schapira Noah, Nicolau S. N. Galatz, Goldenzweig Hugo Braila Tienlen Maria Bécs, Dragutinovic Boza Belgrad, Caselli Adolf Bécs, Angelescu Georges, L. Gurgiu, Bar-

tolomey Georges Cernavoda, Kürthy Albert és neje Bécs, Wachner Berta Szászregén, Kispató Máté Eszék, Vámos Jakab Nagyvárad, B. Tóth Ferenc Nagykorós, Kötölyár György Pa.-Csala, Manojlovits L. István B.-Szt.-Tamás, Beóthy János és neje Gága-Nocsa, dr. Maczner Jenő és családja Losoncz, dr. Manin Gyula Balázs-álya, Nagy Zsigmond ref. le kész Szilágy-Balla S. a ler Laosné és leánya Nagykanizsa, Reuprecht László Eger, Hofbauer Lajosné Losoncz, Nenadovics Andor Temesvár, Tichy Ferencné Brassó-Földvár és még számosan, kik áradalmakat kaphattak, egészségszüketácósok és kellemszerek szórakoztak a kiváló budai gyógyfürdőben. A szórakozásról télen is kellő módon van gondoskodva, így a gyógyteremben minden héten több estélyt rendeznek melyek a közönség nemzetközi jellegűleg is szép és rendkívül érdekes látványt nyújtanak.

A vármegyei tisztviselők választmányi ülése. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya vasárnap délelőtt 10 órákor rendkívüli ülést tartott Pestvármegye székházában. Az ülést dr. Wekerle Sándor enőnk nyitotta meg, szép szavakkal utalva arra hogy egyfelől a vármegyei tisztviselők egyesülése, másfelől a kormány igaz jóindulata meghozták már a vármegyei tisztviselők számára azt a törvényjavaslatot, amely régi józós igényeknek teljesítését jelenti. Felkérte az egyesület tisztikarát, hogy ismeresse a törvényjavaslatot s kommentálja az egyes szakaszokat.

Dr. Horváth József tá. főszolgabíró. egyesületi titkár közel egy óráig tartó beszédben ismertette és méltatta a javaslatot.

Kiemelte annak előnyeit, de egyúttal hangsúlyozta hogy az új javaslatnál nem ériek a vármegyei tisztviselők mindent, amit kívántak: az automatikus előléptetést, a magasabb fizetési osztályba és teljesen egyenrangú elbárást az állambíróval. A törvényjavaslati rendelkezés része és indoklása sem fedi egymást teljesen. A törvényjavaslat ugyanis megoldatlanul hagyja a főszolgabírói átalányok kérdését illetve jelzi, hogy ezek egyrészt meg nem oldhatók, hanem hogy ezek megoldása a törvényhatóságokra vár. Előadó ezt nem kifogásolná ha a javaslat ezt kötelessé tenné a vármegyei éreket és ha kijelentené hogy a vármegyei így támadt több szükséglet átveszi a helygii tárcá terhére. Mivel ez nincs benne a javaslatban, állást kellene foglalni e tekintetben is. Ezután beérkeztek az összes beérkezett indítványokat.

Az előadó beszéde nyomán széleskörű vita indult meg melyben résztvettek: *Isselutz Aurél* főjegyző, *Levák Pál* főszolgabíró, *Tarnay Gyula* alispán, *Goda Béla* alispán, *Czobor László* alispán, *Imre József* főszolgabíró, *Vinczezhay Ernő* főjegyző, dr. *Mihálovics Ödön* árvaszéki elnök, dr. *Hirko Béla* főorvos, *Ferenecy és Landauer* aljegyzők *Szikszay Pál* alispán, *Benczky Lajos* alispán s maga dr. *Wekerle Sándor* elnök is. A vita eredménye az lett, hogy a főszolgabírára sére mes 5 §. módosítása végett megkeresik a kormányt és kimondták, hogy VII. osztályba való előléptést az ülnökökre és I. aljegyzőkre is kiterjeszteni kérik. Megkeresik a kormányt a szolgabírák és aljegyzők érdekében arra, hogy a X-ből a IX. osztályba automatikusan lephessenek elő 12 évi szolgálat után hogy azokban a vármegyei éreket, ahol jelenleg két I. aljegyzői állás van. ott jövőben is két ilyen állás szervezetessék, végül megkeresik az ország egyesület útján a törvényhatóságokat, hogy a főszolgabírói átalányokat a kolozsvári határozat értelmében a törvény életbeléptetésével egyidejűleg rendezzék.

A rádiumról. Az egyetemi természetrajzi szövetség péntek esti ülésén *Szilágy-Balla* magas színvonalú előadást tartott a rádiumról Curie és a saját kísérletei alapján. A közönség a mindvégig érdekes előadást figyelemmel halgatta.

Cseh-német diákladás. Prágából táviratozták: Ma délelőtt kevéssel 9 óra után a Grabenen tűntető ésa volt észlelhető. Rövid idő múlva az utcák megteltek néppel. A járókeők között sok cseh tanuló volt látható, jelvény sapkákkal és mind több jelvényes diák járt-kelt az utcán. Sok nemzeti szociálistát lehetett látni, gomblyukában piros, fehér szüakkal. Mikor a jelvényeket viselő mintegy 200 diák a sapkát és jelvényt nem viselő német diákok kíséretében megjelent, a tömeg kiabálással fogadta őket és kezdte őket szorítani. A tömegesen megjelent rendőrség igyekezett a diákoknak utat csinálni és őket a támadásoktól megvédeni. Mégis sikerült a tömegnek közel férfközni a diákokhoz és inzultálta őket. Néhányan letépték jelvény sapkáját fe éről, többen verést kaptak. Mikor az a hír terjedt el, hogy egy német vérsere vert egy csehét, nagyobbra nőtt a tömeg izgatottsága és a helyzet oly veszélyessé vált, hogy a gyalogsági lakányában készenlétben tartott katonaság, a 22. vadászszázalój és a 13. dragonyos ezred egyik százada kivonult és a Grabent teljesen kiürítette. lezárta és a tömeget a Vencel-térre szorította, aztán lassanként szétverték. Negyvennyolc személyt letartóztattak. A katonaság megjelése előtt a Grabenen látták *Herold*, *Aniz*, *Ryba*, *Baxa* és *Klofac* képviselőket. *Klofac* beszédet akart intézni a néphez, de a rendőrség megakadályozta.

Vakmerő betörők. *Bindhoffer* Lajos lövőrosi tanító, amikor tegnap este hazament Rottenbiller-ucca 42. számú lakására nagy meglepetéssel látta, hogy az előszoba ajtaja nyitva van. Bement a szobába, ahol egy kopottn ültözött fiatalember javában csomagolta az értékes holmit. *Bindhoffer* megragadta a betörőt, mire az kést rántott és meg akarta szurni a tanítót. Ez erre eleresztette a tolvajt, aki kifutott a lakásból. Ugyanakkor ért haza a tanító felesége is. Be akart menni a lakásba, amikor az előszoba ajtaja mögött meglapult ember ugrott elébe, mellette lökte és elmenekült. Ez a betörő társa volt. A tolvajok magukkal vitték egy aranyórát és készpénzt. A vakmerő betörőket nyomozza a rendőrség.

Letartóztatott óvadékoskaszó. A rendőrség letartóztatta *Kempelen* Béla 30 éves végzettségűt, aki a Kossuth Lajos-utca 14. szám alatt *Magyar utazási iroda* címen vállalatot szervezett. Többek között pénztárosokat szerződtette *Koháry* Gyula kereskedőt, akitől 500 korona óvadékot vett fel. A vállalat azonban megbukott és *Koháry* követelte az óvadékot, amit azonban *Kempelen* már elköltötte. A kereskedő teljesítésére a rendőrség ma letartóztatta *Kempelen* tá. aki azt mondja, hogy a pénzt a vállalatba fektette.

Társasutazás Konstantinápolyba. A Központi Menetgyiroda vezetésével március 29-én Konstantinápolyba induló társasutazás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, mert még mindenki élénk emlékeztetőben van az a páratlanul vendégszerető fogadtatás, amelyben a Rákóczi-zárandókat alkalmával részesítették a törökök a menetgyiroda utasait. A részvétel díja teljes ellátással, kalauzálással, beépődjakkal, borral-alkal vagyis az összes költségekkel egyetemben *Budapestről*, mindvégig I. osztályon 375 korona, a II. osztályon 275 korona. Vasutón II osztályon, ha ön pedig I. osztályon 295 korona. *Kolozsvárról* mindvégig I. osztály 360 korona. II. osztály 260 korona. Vasutón II. hajón pedig I. osztály 280 korona. Külön kirándulás a kis ási *Izmitbe*, és I. osztályon 40 korona. *Brusába* 120 korona és *Smyrna-Efesosba* 30 korona. A konstantinápolyi úra a résztvevők kényelme érdekében, minél előbb kell jelentkezni a Központi Menetgyirodában. (Budapest. IV., Vízadó-tér I. szám alatt) ahol bővebb felvilágosítás és részletes utiterv is díjtalanul kapható.

(x) Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar az tedezze magzűkségét *Mauthner Ödön* cs. és kőr. udvari magkereskedésében. Budapest. Rottenbiller-ucca 33. sz. A cég főirjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

FŐVÁROS

(*) A közszégl választások. Az igazoló-választmány vasárnap délelőtt ülést tartott *Mérol János* elnöklete alatt. Az elnök a választmányt amelyet újból az 1903. évi decemberben tartott székes-ővárosi közgyűlés küldött ki. megalkotottnak jelentette ki. A megtartott közszégl választások ellen az érdekelteket a közigazgatási bírósághoz adták be panaszt s az esetben hozott ítéletek — amelyeket annak idején részletesen ismert-tünk — beérkeztek az igazoló-választmányhoz. Ezek között elvi jelentéssel egyetérten a közigazgatási bíróságnak *Andrénszky Jenő* panaszát a hozott ítélete. Az igazoló-választmány, noha az elmentes nézetét ezen az ügyben is kinyilvánította, ezt az ítéletet, valamint a többieket is tudomásul vette.

SZÍNHÁZ, ZENE

Mátyás és Beatrix. *Pekár* Gyula eredeti történeti színműve *Mátyás és Beatrix* pénteken, e hó 11-én kerül bemutatásra a Nemzeti Színházban. Fényes korhű díszletek és jelmezek készülnek az újdonsághoz, amelynek szereposztása a következő:

Mátyás király — Mihályfi. Brandenburgi Friedrich — Matrál. Rovarela — Faudi. Dengelegi — Abonyi. Magyar Balázs — Szacsavay Kiszav Pál — Bakó. Dersy — Páffy. Póki — Dező. Tibrii — Közsahégyi. Boroszló polgármestere — Magyarai Borbála — P. Márkus. Emília Anna — Vizváryné. Beatrix — K. Hegyesi Mar. Corvin János — D. Ligeti. Junoska. Utászó — Császár. Erődi Bakács — Molnár. Geréb — Pethes. Zápolya — Gyenes. Batori — Hetényi. Ujlaki — Beregi. Szentgyörgyi — Horváth. Ugoletti — Gál. Bontánus — Laabar. Bollandi — Nádya Béla. Szancio — Ivánfi. Antónia — Paulayné. Dorotya — Boér Hermán.

Vasquez grófné Münchenben. Münchenből táviratolozták, hogy *Vasquez* grófné ma kezdte meg az oitani udvari színházban vendégszereplését. Donna Anna szerepében viharos tetszés közt mutatkozott be a müncheni közönségnek.

Vigszínház. A Vigszínház jövő heti műsorában az *Ereny* újat amelynek francia öméségű már annyi vídám estét szerettek, hogy megrázó erejű dráma, a *Takarodó* követi. *Beyerlein* műve leé méltán nyíval a legszelebb körül érdeklődés mert régen került hozzánk darab, amely világszerte akkora feltűnést keltett volna mint a *Takarodó*. Hogy a szerzőt nem köznap szentációba-hátság vezérelte, hanem kiváló irodalmi műve tőrekeit, az a drama min-

den részletéből kitetszik. Ennek megelélen a *Vigszínház* is azon van, hogy a *Takarodó* keddi bemutatása elsőrendű művészi eseményvé legyen. A külsőségekre is a legnagyobb gondot fordították és előrelátható, hogy a dráma hatalmas eseménye meg fogja ragadni közönségünket. Keddtől fogva estéről estére a *Takarodó* adják.

Királyszínház. A *torador* a jövő hét minden estéjén színpadon *Fedák* Sával a fő nő szerepben. A Királyszínház következő bemutatja, még eddig meg nem határozott időben, a *Boris király*, *Szöllösi* Zsigmond és *Hegyi* Béla új operettje lesz.

Jótekönyvű hangverseny. A március 8-iki Guttman-koncert iránt nagy az érdeklődés. A jótekönyvű hangverseny, amelyet a Royalban tartanak meg programjával egyik elsőrangú eseménye lesz a szezonnak. Guttman Béán kívül *Sulzer József* és *Eliza* Líz működnek közre a koncerten. *Jegyék* *Bárd* Ferencnél kaphatók.

Japán színházak. A japán színházi életéről érdekes cikkeket közöl a *színház* művészeti hetilap e heti száma. A *színház* egyes számanak ára 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. Baross-utca 59.

Dal egy szóról. Ilyen címmel *Chorin* Géza, az ismert nevű zeneszerző, művészi kompozíciójú, hangatos dal szerzett. *Tabori* Kornél írta poétikus szövegét. A mű 2 koronáért kapható *Rózsavölgyi* és társa zeneműkereskedésében.

Legujabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly körút 26. Kedvelt dalok, koplék és keringők: *Joup-la Catarina* magyar szöveggel a Sherry című operettből 180 K., *Sherry-walzer* 240 K. *Youp-la marsch* 180 K. *A Makrancos hölgyek* című operettből: *Potpouri* 3.—K., *Glühwürmchen* *Janosogor* *Idyl* *Zongorára* vagy énekhangra 216 K., *Lincke* *Es war einmal zongorára* vagy énekhangra 216 K., *Indra* album 360 K., *Die Meistersinger von Berlin* 240 K., *Venus steig herieder* 216 K., *Luna-walzer* 240 K., *Füty* *kuplé* a *Tavaszból* 180 K., *A etter*, *Légyott* *Intermezzo* 180 K. Teljes operák és operettek szöveggel: *Gounod*, *Faust* 1440 K., *Verdi* *Aida* 1440 K., *Bizet*, *Carmen* 1040 K., *Póciné*, *A csavargó* és a királyleány 540 K., *Madame Sherry* a Magyar Színház kiütött újdonsága 12 K., *Lincke* *Lysistrata* (Makrancos hölgyek) 12 K. Szöveg nélkül: *Puccini*, *Tosca* diszes kötésben 960 K., *Mascagni*, *Paraszbecsület* 6 K., *Goldmark* *Saba királynője* 720 K., *Strauss*, *A tavasz* 6 K., *Fledermaus* 540 K., *Eysler*, *Bruder Staubinger* (Vandorlegény) 6 K., *Madame Sherry* 720 K., *Ezüst papucs* a Népszínház újdonsága 480 K., *A drótosított* 6 k., 10 magyar népdal cigányos modorban, zongorára 3 K., hegedűre 3 K., cimbalomra 4 K. Kuruc dalok legujabb gyűjteménye *Huber* Sándor átrátva 6 K. Nag raktár antikvár zeneművekből is. Hőnyv- és zeneműjegykezt kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Nyiltér.

SOMATOSE

(oldódó huftehérvény)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „tapkésztmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegetek és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Olvasunk a

„Kereskedelmi Alkalmazott”

című lapot, a kereskedelmi alkalmazottak érdekeinek legérdekesebb szószójtát. — Előfizetés ár: egy évre 2 k., félvre 1 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 13. szám.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

MŰVÉSZET

□ A Kossuth szobor bizottság. A fővárosi tanács lekerle az országos magyar képzőművészeti tanácsot, hogy a szobor részéről is küldjön ki két tagot a Kossuth-szobor- és a szabadságszobor-bizottságba. A tanács ennek a felhívásnak eleget tett és a bizottságba *Zala Györgyöt* és *Strobl* Alajost küldte ki.

TÁVIRATOK

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, március 6. *Ausztria-Magyarország* és *Oroszország* nagykövetei ma délelőtt a portának előterjesztették viszonzulásunk a ma feleletre, melyet a csendőrségi memorandumok kaptak. A nagykövetek ragaszkodnak indítványaik előadásához. A minisztertanács a Jildizban ma ülést tartott.

A hererók lázadása.

Svakopmund, március 6. A *Wolf*-ügynökök jelenti: *Puder* százados egy század gyarmat-csapatot és a tengerész-zászlóalj egy századával e hó 4-én megverte Kleinbarmenből délre *Gigas* százados-tól már megvert hererókat és azokat nyugati irányban megutamatotta. Az ütközetben öt ember elesett, egy pedig megsebesült. Az ellenség veszteségét nem ismerik.

KÜLÖNFÉLÉK

A tavaszi divat.

A hegyek felől még jeges szél fu és lehelletében mindenhol a fák lombtalan koronái hajladoznak. S az egyes, duzzadó rügyek között mégis sűrűn felhangzik már a verebek és cingégek hangos csipogása. Ezek a kiosi hímökök harsányan jelzik és a meleg napsugarak hathatósan megerősítik a virágbontó tavasz közelgését.

A nők körében is sűrűn akadnak, akik első fecséki szeretetnek lenni a tavaszi divatnak. A déli korszak már fel-bukkanok egyes, vadonatúj, világos toleitek, amelyek e cél szolgálatába szegődtek. Azért mondtam, hogy ezek a hölgyek erre „csak” törekednek, mert céljukat igazában még el nem érhetik. Hiszen a tavaszi divat még csak most terem, illetve alakul ki a világdívat metropolisában, Párisban. És kobóiból még csak azután fognak világgá szállni az újdonságok és megjelentések ezrei. Ennek leghathatóbb bizonyítéka az, hogy fővárosunk legelső szalonjának, a *Monasterly és Kuzmik útdőai cég* főnöke, *Pertik* Béa most teszi szokott szemlelőjét a párisi divalmatadornál és részletes értesüléseket még tőle sem kapunk. Ezért tartom kissé elhamarkodottnak ama hölgyek törekvését, akik — mint elsőik — már most bemutatni igyekeznek az új divatot.

Inkább az általános vonásokat ismerjük, míg a részletek — mint minden alkalommal — csak később fognak kibontakozni. E már ismert vonások között mindenesetre első helyen áll az, hogy a tavaszi idény folyamán épp oly sűrűn fognak találkozni a hímzéssel, mint a csipkével. Azt hiszem a tavaszi üdőséghez kevés dísz illik, jobban e kettőnél és a szép nők bizonyára nagy előszeretettel fogadják. A ruhákat művészen teremtett egyes virágok ágak és bokrák fogják díszíteni élenk vagy halvány színekben, amint viselőjének izlése azt megköveteli. Azonfelül Ciung-csipkéből is sok rátétet készítenek majd. Azonkívül is ug nevezett „ajour” díszeket is erősen jelölik, ami bő alkalmat nyújtana a kézimunkát kedvelő hölgyeknek ügyességük kifejtésére. És ennek az a nagy előnye is volna hogy mindenkégy ényeni izlésének megfelelően díszíthetné ruháját.

A ruhák szabását illetőleg azt állítják a beavatók, hogy sajátosság, olykor merész vegyületek lesz a directoré és az ultramodern divatnak.

A directoré tagadhatatlan jelensége a sokrácós alj, a mellyen forma betétek kihajlós derekák és a sok csipkenyakkendő meg kézelő.

A könnyű szövetek közül rendkívül bájosak a kreponk Gaiefré-redőzetben, melyek japán selyemhez hasonló mintákban mutatkoznak. Ebből is látjuk, hogy a harmezón híressé vált japánok viseletének nagy szerepe jut az idei divat terén. Nagyon divatos lesznek továbbá az áttörtött etaminek és rolieok. Mintájuk négyeszőg kerek, háromszög és hosszás, azonfelül oly finom, mintna kézzel híméztek volna. Az áttörtött lengvéve teszi e szövetet és elűtő színű alsóruhára valóban poetikus öltözékeket varázsolhatunk belőlük.

Vannak olyan etannuék is, amelyek a vastag, pommtospikéhez hasonlítanak. Mintájuk többnyire szabályos és szintén áttörtött akár ha csipke volna. A minta külső szegélyét egy fehér vagy vörös szál adja, vagy vörös mintát szegélyeznek fehérrel. Olykor teljesen egyöntetű, szövetszerű az etannue és akkor teljesen egyszerű is,

Az átmeneti időszaknak egyik fontos kérdése a kalap. A téli kalapra már ráuntunk, nyárit még nem viselhetünk. És bár még sűrűn megzavarja séfainkat az eső, hideg idő, mégis örömmel ragadunk meg minden alkalmat a tavaszi napsugarak élvezetére. Ekkor pedig önkénytelen a hangu atoz mérten igyekszünk öltözni. A toleite tulajdonképpen jellegét a kalap adja meg, azért oly fontos most ez a kérdés.

A francia művészek már igazi remekeket teremtettek e téren és ha végignézzünk ezeken az alkotásokon, bátran azt mondhatjuk, hogy tulajdonképpen *mindent* viselhetünk; olyan változatos és különféle az, amit látunk. Örías, XV. Lajos korabeli kalapok, nagy szárnyakkal, mellettük kisebbek is; XVI. Lajos korabeli, háromszög kalapok, virágos toque-ok, directoré kalapok és Watean pástorkalapjai — mindez ma divatos.

A jóízű, üdearú nő mindig a virágos kalapnak fog előnyöt adni. Szépségét ennél bájosabban mi sem juttatja érvényre és szivesebben kevés leírást visel a finom lelkű leány, asszony. A formát illetőleg — éppen mivel ezernyi a változata, — csakis az illető külseje és izlése dönthet, mert hiszen minden divat közül s leginkább a kalapnál érvényesül e két fontos tényező döntő befolyása. Ruhát készíthetünk valaki-

nek láttatlanba is, a kalapot mindenekek előtt meg kell próbálni.

A fátvöl most szintén nagy szerepet játszik és tetemes átalakulásokon ment keresztül. Eddig — már esztendőik óta — megszoktuk, hogy a nők simán az auroka kötötték a fátvöl. Most ezzel teljesen ellentétben hatalmas redőzetben, többnyire széles csipkeszegélyvel körítik az aroct. Hogy ez a divat sok alkalmat nyújt a kissé túlzott extravagancia kifejtésére, azt már a párisi képekből is láthatjuk és a magyar asszony e tekintetben első sorban saját, józan izlésének tanácsát fogja kikérni.

E széles fátvölök leteletlen minden kalapra felkötni. Legalkalmasabb e célra a nagyon széles kalap, amelynek karimája eltávolítja a fátvöl az aroctól. Kis háromszög vagy oldalt erősen le csapott kalapra kötve a széles fátvöl egyenesen neveltségessé válhat.

Az átmeneti kalapok legkedveltebb dísz — az állatvédő ligák minden tiltakozása dacára — a madár lesz. A paradicsom-madár, fecske és kolibri van e célra a szarmok divat által kifejlve és látunk közöttük egyes, hófehér galambokat is. A divat eme kegyetlenségét azonban jelentékenyen enyhíti az a körülmény is, hogy művészi kivitelű báronymadarak is nagy számban kerülnek forgalomba.

s. b.

— **A kis álomkórosok.** A liverpooli orvosi fakultás mulatságos felületésnek lett nemrégiben az áldozata. Egy szép napon azt a kábelértesítést kapta Afrika nyugati partvidékéről, hogy a legközelebbi hajóval Liverpoolba érkezik két fekete, aki a titokzatos álomkórságban szenved. A tudós orvosok között nagy volt az öröm, mert az efféle kórosok nagyon ritkák, különösen pedig nem igen fordulnak elő Liverpoolban. A tudós orvosok nagy kíváncsisággal tolongtak is a kikötőben amikor a hajó megérkezett, s össze is kerültek két szerencsessel, akik egyetlen szót sem tudtak angolul. Rögtön a kórházba vitték őket — valóságos diadalmenet volt az utjuk — és azonnal ágyba fektették őket s a következő napokon egész sereg specialista látogatta meg őket Angolország északi részéből. Külön ápolónőket is kaptak és följegyzések készültek a szerencsének alvásáról. Hanem a két afrikai ur nem igen felelt meg a várakozásnak. Ellenben nagyon jól érezték magukat a kórházban. Eltek-ittak, csakhamar elég jól értettek angolul arra, hogy minél gyakrabban kérhessenek brandyt és huslevest. Sőt koteletteket és steakeket, amivel a liverpooli kórházban nem igen szokták traktálni a beteget. A legkülönösebb azonban az volt, hogy ezek a fekete fiúk álomkórházban éppen csak *éjszaka* szenvedtek. Nappal teljesen éberek voltak és úgy érezték magukat, mint hal a vízben. Az idő mult és a szörnyű betegségnek szimptomái még mindig nem jelentek. Hanem annál buzgóbbak voltak a fekete páciensek abban, hogy minél többet cseveghessenek az ápolónőkkel, hogy gyakorolják magukat az angol nyelvben. Az orvosok hosszú képet vágtak s végre is rászánták magukat hogy a két páciens betegségének előző időszakáról értesüléseket szerezzenek be. Hanem ez a tudakozódás nagy csalódást hozott, mert bizony az sült ki, hogy a terekének kutyabaja sincsen, különösen pedig az álomkór van messze tőlük. Arra aztán felszólították a szerencséseket, hogy menjenek isten hírével. Ezt azonban csak hosszás rábeszélés után tették meg. Azt mondták, hogy ók nagyon meg vannak elégedve a kósztal és a kvártélyiylal és nagyon sajnálják, hogy távoznok kell az intézetből, mert igazán kitűnően haladtak az angol nyelvben.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Dr H. G. Nem tudtuk elolvasni a címet, ami alatt a választ kívánta, azért felelünk nevének kezdőbetűi alatt. *Thury* Zoltán egy ideig nem volt a fővárosban. Csak most juttathattuk elhozza a hozzánk intézettlevelét. Ezt feleli önnök: — Nagyon szépen köszöni a szives elismerést. Az írónak bizalmat ad magával szemben az; ha néha azt a mélyebb érdeklődést tapasztalja munkájával szemben, ami az ön szives sorából kiolvasható. Abba a tarcába azonban igen sokat magyaráztak bele. Ha az írónak az a célja, hogy egy emberben egy osztály végzetét rajzolja meg, világosabban kell azt megosnálnia. El kell árulnia. *nyilvánvaló* kell tennie, hogy mit akar. Arról ebben a tarcában nincs szó. A postakocsir trombitája nem szimbolizál semmit. Trombitaszó — és egyéb semmi. S az ember is csak egy nyavalyás ember. Kis ekszisztencia, gyöngye, gyámoltalan, korlátolt, ebben az esetben azonban csak a maga dolgát intézi el. Üdvözlét, köszönet.

F. J. Hogy a mai leányoknak miért nem érdekes a mai fiatalembereket szeretni? — Hát kérjük alássan, ennek nagyon sok oka van. Először is, mert nagyon kevés a fiatalember s így — ámbátor közülük még az apagyilkosoknak is még kellene bocsánati — nagyon bőles előrelátással cselekednek a mai leányok, mikor azt mondják, hogy „Eh, nem érdemes a mai fiatalembereket szeretni!” Tudniillik volt már a világtörténelemben egy édes kis róka, aki váltig azt hangoztatta hogy — savanyu a szőlő, kell a kutyának!... Nem érdemes továbbá szeretni a mai fiatalembereket azért sem, mert nem lovagi tornán, páncélnban, lezestett sisakkal küzdenek a szívük válszattottjéért, hanem nagyon is nyílt sisakkal mutatják ki a foguk fehéret, hogy például ha nem is vágyakoznak éppen mindannyian hozományra, mégis sokan közülük olyan leányt keresnek feleségül, akiben van lebilincselő lelkigazdagság és elegendő erő arra, hogy az élet nagy barcaiban majd bűsüges segítőtársa tud lenni a férje urának. Haj, mert most talán még nehezebb az élet, mint volt a lovagkorban. A romantikának illatos virágait átkozottul fölönnyaszja ez a három fagyos szent: Józanság, Számítás és Kenyér. No a léhaság is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a lányok átrándos szívéből kitépje a fiatalemberekről lápiát illúziókat. Sok van ezek közt olyan, aki finom női társaságok, vagy a könyves polok helyett inkább keresi a kártyaszobákat és boros asztalokat. No de, tessék elhinni, nem mind ilyen ám. Van, aki pompásan tud csevegni, bőkokokat mondani, udvarolni, hizelegni — de aztán egyebet se. No azután van olyan is, aki ezt is tudja, de tud egyebet is; aki a komoly férfias munkának is embere; talán nem s: erepel éppen mindenhol a fiatalság vezéréképpen, de azért minden létünési viszketetség nélkül arra törekedik, hogy erős kézzel olyan fészket rakjon magának és a párának, amely megvédje őket az élet anyagias küzdelmeiből eredő minden veszedelm ellen. Hígye el, az ilyen fiatal embereket mégis csak érdemes szeretni egy kicsit a mai lányoknak is.

H. R. A szabadkőmivesség céljának meghatározása a legnehezebb feladatok egyike. Százan és százan definiálták és noha mind mást-mást mondtak, mégis mindegyiknek igaza volt. Mert ki tudja megmondani, hogy mi a szépség mi a jóság? Ezeket érezni és szeretni kell. És a szabadkőmivesség célja, hogy utját egyengesse minden jónak és minden szépségnek, hogy az embert embervoltának tudatára ébreszse, hogy korlátan uralkodóvá tegye a földön a szeretetet hogy győzelemhez segítse a világszűkület és hogy örökre eltemesse az előítéleteket. Hogy ki a szabadkőmives? Mindenki, aki ezekért az es: mékért küzd. Hogy ki jutna be páholyba? Akit valamely más tag felvételre ajánl és akinek szepőtlen a multja tiszta a jellege és aki fel tudja fogni a szabadkőmivesség ideáljait. Hogy kik haragsznak rá? Mind azok, kik gyűlölik a szellemi szabadságot és akik abban látják az emberiség hivatását, hogy örökké előítéletek jármában nyögjön.

Ignotus Írásban vagy élőszóval figyelmeztető ígérete teljesítésére, de kerüljön minden sértő szót! Inkább kérem, mint parancsolom. — **278737. Sátoralja Ujhely.** Nem rossz ötlet, dekokázatos. **Kiváncsi. Szombat-hegy.** Természetesen honoráriummal jár. — **Jenny. I.** Magánlevelet csak különösen megokolt, kivételes esetben írunk. — **2.** Írja meg a számokat, utána nézzünk.

— **Helike.** Bizonyosan ismer ön egy nagyon szép kötetemnyit, amelynek egyik strófája így hangzik: Egyszer volt egy leány, ki csak úgy játszott a legénynyel, mint macska szokott az egérrrel. — **For-disa** ezt meg visszájára: Ime van egy legény, ki csak úgy játszik a leánnyal, mint egér szokott a maoskával. — Félnék szegény, de majd nekibátordik. Tessék csak türelemmel várni. — **E. S. Sáros;**

— **G. J. Muraszombat** A Kereskedelmi Múzeum titkársága (Budapest, Váci-kört 32. szám alatt) közli a vonatkozó címeiket. — **H. J.** Utasteri vizsgára a szükséges szakképzettségen kívül elemi iskolai végzettség is elég. A képesítő vizsgálatot a kerületi kir. felügyelőmérnök jelenlétében, az állam-építészeti hivatal főnök vagy helyettesének és a hivatal egyik tisztviselőjének közreműködésével tartják meg. — **B. I. Udapest.** Cégekét elvölő nem ajánlunk.

— **Sch. J.** A fumei tengerészeti akadémia igazgatósága közli a fölteleleteket. — **Hála.** Legnagyobb baj a dologban, hogy a szűknek nem tudnak róla semmit. Hiszen előgre a tudtuk és beleegyezésük nélkül is megtörténhetik, de mikor nincs semmi kényszerítő ok a titkolózásra, nem helyes a szűköt az ilyen életbevágó kérdés megismertetéséből kizárni. Legelőbb is ö velük kell tudatni és lassan, hgdadán meghányi-venni a szándékot. Ez a komplikált kérdés első nála, amelynél fogva az egész ügyet sikerrel le lehet gombolyítani. — **— van — dor** Ügyes, de a mi mértékünket nem üti meg. — **A. B.** Mellőzések tolrását megjelölni. — **L. J. Keeskmét.** Filozófia mélység és biztos technika emelik ki a tömegből kéziratait, de kissé hosszadalmas és a tárgy természeté ellen nehezkés a gondolatmenete. — **D. H. Budapest.** — **Aradi.** — **E. J.** — **N. L. Budapest.** — **C. Gy. Budapest.** — **T. T.** — **E. N. Győr.** — **A. Gy.** — **K. E. L.** — **V. S.** — **B. E. Budapest.** — **V. J. Budapest.** — **M. G. Várpalota.** — **D. K. M.** — **K. L.** — **V. A.** — **V. E. G.** — **E. Gy.:** Beküldött kéziratok (versek, novellák) nem közölhetők.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(37) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Irma elképedt, szomorkodott, sőt bosszankodott is. Sok viatkozás után kitűnt, hogy Hugó nem egészen szabad akaratból készült erre az utra. Belekeverték az osztrák kormány ellen szőtt összeesküvésbe, amelyet a főfedezes veszedelemmel fenyegetett. Ötvennégyben történt ez, mikor még kiforratlan viszonyok uralkodtak az országban. Recz Hugó társai mindent elkövettek, hogy megóvják még a gyanútól is, nagy szolgálatokat tehet a magyar hazafiak pártjának. Azért engedelmessé tett társai kívánságának.

Irma szörnyen megijedt. Akkortájt nagyon szigorúan tartottak meg minden politikai kihágást az egész kontinensen. Csak elbámult bátyja meg gondolatlan merészségén, aki cseppet sem titkolva utazásának célpontját, Hamburgban készült hajóra szállni.

Epp akkor szerződötték Irmát Párisba a tél elejére. Rábészlette bátyját, hogy kísérje el odáig, s onnan menjen át Londonba, s Liverpoolból induljon utnak. Ő pedig, hogy megmentsse bátyja hírét, ezalatt azt terjesztette róla, hogy tanulmányutra kelt Ausztráliába, hogy az ottani értékes növényzetből szerezzen gyűjteményt.

Hugó, mint rendszeren, most is huga vezette. Párisban elváltak egymástól. Valóssággal ekkor váltak el először egymástól.

Szomorú megröbáltatás volt ez mind a kettőjükre.

Mind a ketten mindig kerültek a társaságot. Irma anyja tanácsára s egyéni hajlamból, Hugó pedig mindenféle hálók tartották fogva.

— Isten veled szeretett, jóságos, isteni testvérem! — mondotta Hugó, amikor éjjel készen állott, hogy Angolországba menjen.

Hugában a legelkelőkelőbb nő láta a világon, királynőt, császárnőt, olyan teremést, akiz hez nem férhet sem a botrány lehelle, sem hivatásának aljasságai.

— Azt hiszem, hogy New-Yorkban is hallok neved dicsőségéről. Gondolatban követlek s magam eléd idézem arcodat! Irjál gyakran. Vajjon találko-e valaha olyan nő, aki megérdemli, hogy testvérednek nevezd!

— Hogyne, kedvesem, akárhányszor is. Tudasd velem álnevedet, mielőtt hajóra szállsz.

Aztán még óvatosságra és bölcsességre intették egymást... Irma borzalmas elhagyatottságban maradt. Eszébe sem volt, hogy magával egyenrangú gárdémot vagy társalkodót vegyen. Nagyon meg volt elégedve élemedett komornájával, aki földije volt s ismerte még az édesanyját is.

Egy hónapra bátyja elutazása után egyik este ráismert egyik pánolyban Nellvillere, aki élesen megfigyelte őt.

Valóban megörült ismerős arcának. Levelezésük megszokott s Irmát mindenféle akadály tartóztatta, hogy utolsó levelére feleljen. Most úgy tetszett neki, mintha fivéréért kárpoltsául jött volna s őszinte melegséggel fogadta, amikor másnap délután meglátogatta Passyban kedves kis lakásában, amely a Champs de Mars kertjére nézett.

Sohasem találta még ilyen kellemesnek és szimpatikusnak Nellvillet, mint ekkor.

Látogatásai mindaddig ismétlődtek, amig mindennapos vendég nem lett. Nellville ekkor már attasé volt Franciaországban az angol nagykövetségénél.

Egyre bizalmasabbá fejlődött a barátság a híres énekesnő és a diplomata között. Nellville elmondotta neki kellemetlenségeit... apjának, Hazelhurstnak makacságát, aki megtagadta adósságainak a kifizetését. Azt azonban bölcsen elhallgatta, hogy apja már hányszor csinálta ezt meg s azzal fenyegeti, hogy vagyonának nagyrésztet kisobbik fiára hagyja.

Irma nagyon nyíltan elmondotta saját ügyeit, de azt, hogy a bátyja hol van, sosem árulta el. Gyakran beszélt azonban róla s érdeklődő hallgatóra talált barátjában.

Nellville mindaddig óvatosan megőrizte a kezdettől fölvevett testvériesség hangot. Az utóbbi időben azonban némi édesebb gyöngédség lopódzott az érintkezésükbe. Irma nem érezte magát többé olyan feszletlenül, olyan határtalanul otthoniasan, ha vele volt. A napok ezalatt édes nyugalomban repültek.

Karácsony felé egy londoni színházigazgató rövid időre vendégszerzésre hívta meg Irmát, aki rögtön tanácskozott Nellvilllel.

Irma mindig vágyakozott arra, hogy megismerje anyja hazáját. Egyébként is jó feltételeket

kináltak neki, tehát elfogadta az ajánlatot s karácsony után nyomban elutazott Londonba.

Nellville váratlanul heves szerelmi vallomással lepte meg még az ünnepek előtt. Vázolta keserves küzdelmét és fáradozását, hogy eddig elpalástolta érzelmeit, mert attól tartott, hogy megsérti nagyon is korai vallomásával.

Könyörgött neki, hogy legyen a felesége. Örök hűséget fogadott, végtelen hívvel esküdzött és ígért, ahogy ilyen alkalomnál mindig szokás... és Irma meghallgatta.

Nellville aztán hosszasan megmagyarázta társadalmi és anyagi helyzetét s hogy örültséggel volna, ha megsértenék édesatyját.

Végre is Nellville győzedelmeskedett s Recz Irma nem minden elfogódottság és aggodalom nélkül kötött vele házasságot London északi részében valamelyik külvárosi anyakönyvi hivatalban a nélkül, hogy még hűséges komornájának is szólt volna a dolgról.

A déli tengerpart egyik falujában csak rövid ideig élték a mézesheketek, mert Irmát a szerződése Londonba szólította vissza.

Nagyon boldog volt! Még sohasem volt ilyen szép és sohasem énekelt ilyen igézően, mint akkor.

Nagyobb sikert aratott, mint valaha s az akadályok és az óvatosság, amely megnehezítette találkozásukat, egyelőre még fokozta az együttlét gyönyörét.

Milyen édesek voltak azok a titkos találkozók a ravaszul kikeresett elhagyatott vidékeken! A szabati és hétfői látogatások a város csodálatos, ódon székesegyházaiban ahova tél végén és kora tavaszszal még a turisták is ritkán tévednek be.

Bátyja ezalatt váltakozó hangulatokban irt s Irma nyugtalanokdni kezdett érte.

— Azt hiszem, nem említem meg házasságunkat Hugónak, amig vissza nem tér... vagy amig nyíltan be nem vallhatod. Hugónak nagyon szigorú elvei vannak a házasság dolgában.

— Ugy eszelekedjél, ahogy legjobbnak gondolod, gyönyörűségem! En mindenbe belenyugszom — felelte Nellville megismogotva őt.

— De nekem tovább is kell őt pénzzel segítenem, György. Keres ugyan valamit, mint orvos, de ez nem elég a megélésre.

Irma akkor már nem titkolt semmit sem férje előtt.

— Természetes, hogy tetszésed szerint bánz a magadéval! Csak nem gondolod, hogy belecsúszol abba, mit csinál keresetteddel? Sőt rossz telem, hogy olyan kézzel járulhatok hozzá otthonod kényelmes és díszes berendezéséhez! Pánzt vérok most egyik rokonomtól, aki megígérte, hogy rögtön támogat s nem hagy várakozni addig, amig örökség utján juthatok valamihez.

Erre nemskóra nagyon fényes ajánlatot kapott Irma Pétervárról. Abban a reményben, hogy aztán annál buzamosabb időt töltsön együtt Nellvilllel, szívesen elfogadta az ajánlatot, amár egyelőre elválasztotta férjétől. Egyszer át is rándult Pétervárról Berlinbe, ahol Nellville meglátogatta. Férje néha kissé szórakozottnak látszott ugyan, de azért elég boldogan töltötte egymással az időt.

Junius elején Irma szabad volt s fölkereste férjét Weimáriban, ahogy tervezték. Irmának nem volt szándékában, hogy ősz előtt bárhová is el-szerződésük s azt remélte, hogy Nellville is hosszabb szabadságot kaphat majd. Talán meg is látogathatja apját s rábírnja, hogy beleegyezését adja házasságukhoz! Irmán ekkor, mint már gyakran átvillant az a gondolat, hogy György feltűnően s kéréletlenül meglátogatta, hogy tudtára adja házasságukat Hazelhurst lordnak.

Irma egészen tele volt az élet boldogságával, reményeivel és erővel, amikor egy édesen lány reggel odahagyta Berlint. Szívesen ereszkedett beszélgetésbe utitársával, egy jó arcú, kissé pufók, idősebb angol úrral, aki két leányával utazott. Nagyon örültek hogy anyanyelvükön beszélgethettek s elhallgatták Irmát bökökkel kintő angol beszédéről. Az öreg ur megkínálta angol újságával s így szólt:

— Kegyed bizonyan gyakran olvassa lapjainkat?

— Csak ha Londonban vagyok, s akkor is ritkán. Nem igen érdekelnek az újságok.

Az angol kissé dicsékedve beszélt az angol sajtó felsőbbeségéről, mire Irma udvariasságból kibontotta s átutotta az újságot. Ekkor egy ismerős néven akadt meg tekintete a személyi hírek elején! Nellville György ur tegnap utazott feleségével Párisba, hogy mint attasé elfoglalja helyét!

— Milyen ostoba tévedés — gondolta Irma, s mosoly lopódzott arcára. — Remélem, nem szívtárogat ki valahogy a házasságát! Hisz, annyira vigyáz, hogy ki ne tudóják! Vajjon azt reméli-e, hogy apja meghal, a nélkül, hogy megtudná házasságát?

Szive kissé borzongott erre a gondolatra. Néha az a homályos gyanu szorongatta mintha az ő ideális György e nem volna egészen lelkiismer-

retes. Majd azzal nyugtatta meg magát, hogy ez csak államférfiúi nevelésének következménye s nem az igazi természete.

Amint rábámult az újságra, a betűk egyszerre cseszfolytak előtte. Eleintén érzett bizottság lassankint szétfoszott. Természetesen ez csak ostoba tévedés, de azért mégis rossz jelnek tartotta, hogy ilyen váratlanul élbe került ez a közlemény. Felindulása érthetetlenül fokozódott. Egyre idegesebb lett, fojtogatta a vágy, hogy beszéljen, hogy megtudja ennek a csudálatos tévedésnek a nyitját. Végre nem tudott tovább ellentálni. Olébe ejtette az újságokat, majd amennyire csak lehetett, könnyed mosollyal így szólt a vele szemben ülő angolhoz:

— Furesca, hogy az újság mindig jelzi egy bizonyos osztály tagjainak az ide-oda utaztatását.

— Bizony ostobaság. Talán mert könnyen megtölthetik a hasábotok — felelte az angol.

— Itt olvasom, hogy Nellville György visszatér Párisba — folytatta Irma. — Azt hiszem, hogy ugyanaz a Nellville György, aki három-négy esztendővel ezelőtt Bécsben volt az angol nagykövetségénél. Akkor még nem volt nős!

— Nem ismerem, nem a mi vidékünkéről való, de a Nellville család nagyon élkelek.

— Azt hallottam apám, hogy a mult esztendőben nősült meg Nellville — szólt közbe az egyik leány. — Egyik iskolatársnóm ismeri valamelyik rokonát.

A mult esztendőben!... Akkor az ő házasságáról hallhatott ez a leány! Vajjon mit szólna György, ha viszonyokról rábeszétnek?... — Mait télen? — kérdezte Irma.

— Nem tudom biztosan. Azt hiszem tavaszszal, vagy nyáron, úgy beszéltek.

Irma erősen uralkodott magán, nem kérdezett többé semmit, de nyugtalansága egyre nőtt. Bármilyen forrásból eredt is az izgató közlemény, annyi bizonyos, hogy nyugtalanította. Mennyire égett a vágytól, hogy beszéljen férjével! Minden perc egy órának tetszett, miközben tovább utaztak. Utitársai szinte nyugtalanokdni kezdett érte, amikor egyre halványabb lett s elragadó, kellemes beszélgetése néma csöndbe csapott át.

Irma nagy fejtájjással mentegetődzött s mindent megtejt, hogy hálásnak mutatkozzék irántuk. Sohasem tetszett még olyan végtelenül hosszúnak az ut, mint az aránylag rövid távolság Berlinből Weimárig.

Végre odaérkeztek. Udvariasan elbucszott utitársaitól, majd elsetett a szállóba, abban a reményben, hogy levelet talál ott Nellvilletől s megtudja szándékait, hogy aztán a szerint ossza be majd terveit a nyárra, amit Nellville egészen rábizott.

Talált is levelet, de nagyon szomorú csalódás érte.

Sok ügyesen csúrt-csavart sajnálkozás és gyöngédség kifejezésével Nellville arról értesítette, hogy hirtelen felhalmozott munkája miatt két héttel későbbre kell elhalasztania találkozásukat. „Hazám bölcs atyái új kereskedelmi szerződésért kiabálnak — folytatta Nellville — s fulig usznak a tudósításokban, a bírálatokban, a ki- és bevételi táriákban s az ég tudja mi mindenben. Borzasztó, hogy így ide vagyok kötvé, amikor szép, kedves szemednek pillantására epezedem...” s így szólt tovább a levél.

Irma hálósobájában ült a pamplagon, rámeredt a végtelen levélre, s néhány perccig mélyen elgondolkozott. Nem sokáig tűnődött azon, hogy mit határozzon. Gyorsan fölnyitotta utitáskáját, kivette írómappáját, s ezt írta:

Weimar, csütörtök.

Eppen most érkeztem meg, s itt találtam leveled, kedves férjem. Beszélmem kell veled, mert olyan izgató dolog történt, amelyről felvilágosítást kell adnod. Holnap reggel Párisba utazom. Keresd föl szombaton korán. A Bourgogne szállóban lakom majd a Saint Pére-utcában. El ne mulaszszad ezt, mert sokat szenvedek.

Szeretd feleséged

Irma.

Irma maga sem tudta, hogyan bírhatta ki akkor a nap többi részét, az éjszakát és másnap az utazást. Másnap reggel látja majd Nellvillet, hallja a hangját, s minden képtelen aggodalma, kétkelődése eloszlik jelenlétének derűjétől. „Recz kisasszony” nevére címzett levél várta már. Csudálatos, de ez a „Recz kisasszony” most nagyon bántotta, pedig azelőtt sohasem tűnt föl neki. A levélke így szólt:

Ho'nap tíz és tizenegy közt ott leszek nálad.

G.

Egészben kissé megnyugodott. Különben is nagyon ki volt merülve a hosszú utazástól, az álmatlanul töltött éjszakától, s gyorsan lefeküdt.

Egymagában érkezett meg. Hedvignek, jó komornájának hosszabb szabadságot adott, hogy örvendezhessen Magyarországon rokonainak.

(Folytatása következik.)

